

003 Nazwisko BNINSKI Imiona Wacław Hilary lat życia 75 74

004 Pseudonim "Roman"

006 z domu Rodzice

008 Data urodzenia 24-03-1923 Miejscowość Kraków

010 Data śmierci 24-01-1998 Miejscowość Boca Raton, USA

012 Pogrzeb/Spopielenie Adres Cmentarza

..... Nr. grobu

026 Źródła: Nekrolog Tydzien Polski 14-02-1998
" 9-05-1998 /wspomnienie/

Ankieta

Lista Stowarzyszenia

Grodziska

Suchecitz

Inne

- 029 Wyznanie
- 030 Jednostka wojskowa
- 032 Rodzaj wojska Armia Krajowa
- 033 Stopień wojskowy porucznik
- 034 Odznaczenie Krzyż Walecznych, Srebrny Krzyż Zasługi, Krzyż Powstania Warszawskiego.
- 036 Zawód
- 038 Tytuły naukowe
- 042 Instytucje
- 044 Obozy
- 046 Słowo kluczowe

Karta Rejestracyjna Archiwum Osobowe Emigracji. Biblioteka Polska w Londynie.

T.P.14-2-1998

Ś.†P.

WACŁAW HILARY BNIŃSKI

zmarł 24 stycznia 1998 r. w Boca Raton, USA, przeżywszy 75 lat. Porucznik AK, pseudonim „Roman”. Odznaczony Krzyżem Walecznych, Srebrnym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Powstania Warszawskiego. Dziennikarz Radia Wolnej Europy i Głosu Ameryki.
Wielki patriota, dobry i prawy człowiek.
Zawiadamia

RODZINA

2110

Wacław Hilary Józef Maria Bniński pochodził z prastarego rodu arystokratycznego wywodzącego się z Bniina w Poznańskim i skłiganego z najznakomitszymi rodami Rzeczypospolitej. Do jego antenatów w linii bocznej należał jeden z największych panów polskich XVIII wieku – Jan Klemens Braniczki (1689-1771), kontrkandydat Stanisława Augusta Poniatowskiego do tronu, hetman wielki koronny, dobroczyńca Białegostoku, gorący patriota, przeciwnik obozu prorosyjskiego w Polsce, ostatni ze swego rodu, herbu Gryf. Nie należy go mylić z późniejszym hetmanem wielkim koronnym tego samego nazwiska – Franciszkiem Ksawerym (1730-1819), całkiem odmienną orientacją polityczną, jednym z twórców konfederacji targowickiej, należącym do innych Braniczów, herbu Braneckich, herbu Korczak.

Dziadkiem Wacława po matce był Stanisław hr. Tarnowski (1837-1917), znany historyk literatury, niegdyś polityk małopolski, współautor „Teki Stańczyka”, rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, prezes Polskiej Akademii Umiejętności, jedna z najbardziej wpływowych postaci polskich w Galicji na przełomie wieków.

W czasach nowszych znany był krewny Wacława – Adolf Bniński (1884-1942), przeciwnik polityczny Piłsudskiego, w roku 1926 kandydat prawicy na prezydenta, w latach okupacji – pierwszy delegat rządu na ziemiach zachodnich, zamordowany przez Niemców. Miał on w Poznańskim majątek Głtów, który odziedziczył Wacław i przekazał Uniwersytetowi Poznańskiemu.

Bardzo bliskim powinowatym Wacława był wuj jego żony Julii z Żółtowskich – Adam Stefan książę Sapieha (1867-1951), arcybiskup krakowski, kardynał, w latach okupacji krajowy przywódca Kościoła

Ojciec Wacława, Hilary, był właścicielem dóbr ziemskich na Ukrainie w Żytomierskim i na Śląsku. Majątek na Ukrainie stracił po rewolucji bolszewickiej, ale reszta pozostała. Matka – Jadwiga z Tarnowskich, miała posiadłość w Samborze i koło Tykocina. Rodzice Wacława mogli więc prowadzić dostatnie życie w stylu swojej warstwy. O ile wiem – byli poglądów konserwatywnych.

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

zrozumiał, że idą inne czasy i że Polska wymaga gruntownych reform społecznych, toteż w czasie okupacji wstąpił nie do podziemia prawicowego, lecz do Armii Krajowej i mimo młodocianego wieku został adiutantem płk. Józefa Śpięcha (1898-1944), komentanta okręgu krakowskiego AK (1942-1944). Szybszy został ujęty przez Niemców, zesłany do obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen i tam zamordowany. Wacław ocalał, ale przeniesiono go do Warszawy, gdzie wziął udział w Powstaniu Warszawskim.

W Warszawie zapoznał się z deklaracją programową Rady Jedności Narodowej z 15 marca 1944 roku. Wychodziła ona z założenia, że

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

WACŁAW BNIŃSKI

go wcale dobrze, gdyż z ramienia polskiego ośrodka wojskowego w Londynie utrzymywał kontakt z Delegaturą Zagraniczną WiN-u. Mieszkał on na przemian w Paryżu i w Londynie. Był to żarliwy patriota, o dużej wrodzonej inteligencji, silnej indywidualności i dobrym zmysle politycznym, lecz człowiek mało wykształcony, dość prymitywny i nie znający ani nawet nie mogący się nauczyć żadnego obcego języka. Odnosił się mało krytycznie do kolejnych zarządów głównych WiN-u, zwłaszcza, gdy po kolejnych aresztowaniach do stanowisk kierowniczych doszli w nim działacze z Rzeszowskiego, których znał osobście i którym ufał bezgranicznie. Jednym z nich był Stefan Sieńko, z jednej z nim wioski, który się

Wacław urodził się w Krakowie 24 marca 1923 roku. Nauki pobierał w szkołach małopolskich o nastawieniu także raczej konserwatywnym. Mimo to sam nie należał ani do kół konserwatywnych, ani w ogóle do prawicy. Dość wcześnie

złym ogłosił oświadczenie 5. zarządu WiN-u, podpisane przez rzekomego prezesa WiN-u „Kowalskiego” i przez Sieńkę, potępiające emigracyjne wysiłki niepodległościowe i Amerykę. I temu jeszcze Maciołek nie uwierzył, musiał jednak w końcu zlikwidować Delegaturę.

Bniński znalazł się w bardzo trudnych warunkach materialnych. Wacław znalazł zajęcie w Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa w Monachium. W roku 1958 Bniński wyemigrował do Ameryki i zamieszkał na Florydzie. Wacław pracował najpierw na stacji benzynowej, a następnie poświęcił się ogrodnictwu. Dopiero w roku 1969 otrzymał stanowisko redaktora w Sekcji Polskiej Głosu Ameryki w Waszyngtonie. Bniński przeniósł się do stolicy Stanów Zjednoczonych. Odnowiliśmy naszą znajomość. Wacław poza zajęciami radiowymi wciągnął się do pracy w miejscowym Kole Stowarzyszenia Polskich Kombatantów, w którym i ja działałem.

W roku 1954 powstało w Ameryce Studium Spraw Polskich, najpierw w ramach Kongresu Polonii Amerykańskiej, a dwa lata później jako już organizacja samodzielna, choć z nim ściśle współpracująca. Zajmowało się ono gromadzeniem wiadomości o Polsce, ich analizowaniem i rozpowszechnianiem wyników badań. Wacław był jednym z założycieli Studium i głównym jego działaczem w Waszyngtonie. Nawiązał kontakt z Departamentem Stanu. Po powstaniu „Solidarności” współpracował blisko z jej tutejszymi przedstawicielami. Poświęcił mi wysiłkom cały swój czas wolny od zajęć służbowych. Nie miał go tylko dla siebie. Studium stało się poważną pozycją w polskim działaniu niepodległościowym. Wacław znacznie się do tego przyczynił.

Działalność swoją musiał jednak zawieść gdy w roku 1982 sekcja Polska Głosu Ameryki wysłała go do Wiednia do kontaktów z przyby-

krewny Wacława – Adon Bimski (1884-1942), przeciwnik polityczny Piłsudskiego, w roku 1926 kandydat na prezydenta, w latach okupacji – pierwszy delegat rządu na ziemiach zachodnich, zamordowany przez Niemców. Miał on w Poznańskim majątek Góltowy, który odziedziczył Wacław i przekazał Uniwersytetowi Poznańskiemu.

Bardzo bliskim powinowatym Wacława był wuj jego żony Julii z Żółtowskich – Adam Stefan książę Sapieha (1867-1951), arcybiskup krakowski, kardynał, w latach okupacji krajowy przywódca Kościoła katolickiego, po wojnie duchowy przywódca opozycji antykomunistycznej, wydawca „Tygodnika Powszechnego” w latach 1945-1951.

spodarczej powinno być jego zdaniem dobro człowieka, a nie maksymalny zysk. Pod tym względem stanowisko Ojca Świętego bliskie jest zasadniczemu założeniu programu Polski Podziemnej. Poglądy Wacława szły po tej własnej linii.

W roku 1945, gdy się formowało nowe polskie Podziemie Niepodległościowe – anizymowe, Wacław przystąpił znów nie do prawicy, lecz do organizacji Wolność i Niepodległość (WiN), założonej na początku września przez płk. Janina Rzepeckiego (1899-1983), przedtem długoletniego szefa Biura Informacji i Propagandy Komendy Głównej AK, tego mózgu politycznego Armii Krajowej. WiN obsadzonego przede wszystkim przez niedawnych oficerów AK, został po-

myślany jako organizacja cywilna, w założeniu polityczna, dlatego Rzepecki nazwał się jej prezesem, nie komendantem i objął swoje stanowisko z wyboru. Z konieczności musiał się zajmować i dawnymi akowskimi – oddziałami leśnymi, które w warunkach dzikiego terroru bezpieki nie mogły wyjść z lasów i ujawnić się bez narażenia na ostre represje, łącznie z egzekucjami. WiN przywiązywał dużą wagę do tzw. „eksperymentu” Mikołajczyka, byłego premiera rządu emigracyjnego, który w czerwcu 1945 wszedł do rządu „Polski Ludowej”, aby ratować co się da i rozwinął prawdziwie polską działalność polityczną w niezależnym Polskim Stronnictwie Ludowym, skupiającym wbrew swej nazwie koła patriotyczne ze wszystkich warstw społecznych.

W październiku 1945 Rzepecki wystąpił na Zachód jako emisariusz swego zastępcę w WiN-nie, poprzednio ostatniego szefa sztabu AK, płk. Janusza Bokszezanina (1894-1973). Dotarł on do Londynu, ale zniechęcony stosunkami w środowisku polskim wyjechał do Paryża i tam osiadł.

Na początku listopada Rzepecki wpadł w ręce bezpieki. Stanowisko drugiego z kolei prezesa WiN-u przypadło płk. Franciszkowi Niepokólczykowskiemu (1891-1974), poprzednio szefowi Wydziału Sape-

z Delegaturą Zagraniczną WiN-u. Mieszkał on na przemian w Paryżu i w Londynie. Był to żarliwy patriot, o dużej wrodzonej inteligencji, silnej indywidualności i dobrym zmysłem politycznym, lecz człowiek mało wykształcony, dość prymitywny i nie znający ani nawet nie mogący się nauczyć żadnego obcego języka. Odnosił się mało krytycznie do kolejnych rządów głównych WiN-u, zwłaszcza, gdy po kolejnych aresztowaniach do stanowisk kierowniczych doszli w nim działacze z Rzeszowskiego, których znał osobicie i którym ufał bezgranicznie. Jednym z nich był Stefan Sienko, z jednej z nim wioski, który się okazał potem zdrajcą.

W Paryżu poznałem wtedy Bnińskich. Wacław był członkiem Delegatury. Na utrzymanie pracował ciężko na farmie. Dopiero w styczniu 1952 r. ze względu na stosunki z władzami kościelnymi w Krakowie objął stanowisko reprezentanta WiN-u w Rzymie przy Watykanie. Znał słabe strony Maciołka, ale bardzo lojalny z natury – wołał o nich nie mówić.

Maciołek niechętnie dzielił się wiadomościami organizacyjnymi, które otrzymywał z ośrodka krajowego WiN-u, ale wreszcie w drugiej połowie 1948 roku podał mi skład personalny tzw. 5. zarządu. Nabranem wtedy podejrzeń, że zarząd ten został podstawiony przez bezpiekę i że w tych warunkach istnienie WiN-u jako podziemnej organizacji niepodległościowej dobiega już końca. Przemyslałszy starannie całą sprawę powiedziałem o tym Maciołkowi. Podkreślałem, że moim zdaniem Sienko już agentem bezpieki. Odrzucił on stanowczo moje przypuszczenia, które później okazały się trafne i wyraził pełne zaufanie do Sienki. Zniechęcony, powiedziałem się odsuwać od Delegatury WiN-u. Doszedłem do przekonania, że niczego już nie reprezentuje. Tymczasem przynaglana przez 5. zarząd, nawiązała ona kontakt z Amerykanami, którzy w listopadzie 1950 roku podpisali z nią porozumienie co do współpracy. Aż w końcu roku 1952 pękła bomba: re-

waniam i rozprowadzaniem wyników badań. Wacław był jednym z założycieli Studium i głównym jego działaczem w Waszyngtonie. Nawiązał kontakt z Departamentem Stanu. Po powstaniu „Solidarności” współpracował blisko z jej tutejszymi przedstawicielami. Poświęcił tym wysiłkom cały swój czas wolny od zajęć służbowych. Nie miał go tylko dla siebie. Studium stało się poważną pozycją w polskim działaniu niepodległościowym. Wacław znacznie się do tego przyczynił.

Działalność swoją musiał jednak zawiesić gdy w roku 1982 sekcja Polska Głosu Ameryki wysłała go do Wiednia do kontaktów z przybyłymi z Polski i wyzykiwania dobytym w ten sposób wiadomości dla potrzeb radiowych. Po kilku miesiącach powrócił do Waszyngtonu, ale w roku następnym został znów wydelegowany do Europy: najpierw do Francji, do Paryża, następnie do Rzymu. W Rzymie nawiązał bliskie stosunki ze Stolicą Apostolską. Przebywał tam trzy lata. Odbił z Janem Pawłem II w Jego samolocie 16 podróży. W roku 1987 powrócił do Waszyngtonu, przeszedł na emeryturę i przeniósł się na Florydę.

Na Florydzie mając więcej czasu pisywał sporo do prasy emigracyjnej o sprawach, w których brał udział. Ze mną utrzymywał dalej ścisły kontakt telefoniczny lub osobiście, ilekroć odwiedzał Waszyngton. Młodszy ode mnie o lat dwanaście, należał do najmłodszego pokolenia akowskiego, podczas gdy ja już do średniego. Nazywałem go więc żartobliwie „oskiem”, co przyjmował wybuchami serdecznego śmiechu. Miewał rozmaite dolegliwości, ale nie lubił o nich mówić.

Jego prawie nagła śmierć 24 stycznia br. w Boca Raton była i dla mnie, i dla wielu innych jego przyjaciół, bolesnym zaskoczeniem. Odszedł człowiek, który za swój najważniejszy obowiązek uważał zawsze służbę Sprawie Polskiej. Czuli to z godnością, bez ostentacji. Tak żył.

Andrzej Pomian